

національної безпеки України»: [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Президента України. — Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/19521.html>

2. Державне реагування на загрози національним інтересам України: актуальні проблеми та шляхи їх розв'язання : матеріали круглого столу (Київ, 19 лютого 2014 р.) / за ред. К.О. Ващенко, Г.П. Ситника. — К.: НАДУ, 2014. — 170 с.

3. Ситник Г.П. Державне управління національною безпекою України : монографія / Г.П. Ситник. — К.: Вид-во НАДУ, 2004. — 408 с.

УДК 338.43:339.9

Юрій КИРИЛОВ*

КОНЦЕПТИ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Анотація. Умовою подальшого ефективного функціонування національної економіки в умовах глобалізації визначено формування моделі конкурентоспроможного розвитку. Серед основних її концептів провідне місце мають посісти кластеризація, холдингізація, державний брендинг, ключові ідеї лібертаріанства.

Входження економіки України у глобальний економічний простір розглядається як новий етап розвитку держави, яка має позиціонувати себе як держава з відкритою економікою, що водночас захищає прийнятними методами свій внутрішній ринок. Відповідно вона має взяти на себе певні зобов'язання, гармонізувати своє законодавство з міжнародними нормами і вимогами, щоб інтегруватися у світове економічне співтовариство. У цілому перспективи для України залежатимуть від успішного пошуку власної моделі економічного розвитку в умовах глобального інтегрування. Темпи і якість вирішення цього складного завдання зумовлять у майбутньому тривалість у часі та особливості переходу українського суспільства до постіндустріальної економіки.

Сучасний етап розвитку національної економіки України характеризується переходом до якісно нової його стадії, що обумовлюється процесами глобалізації та євроінтеграції. Перед нашою державою постало завдання вирішення надзвичайно важливої проблеми, яка пов'язана з вибором і реалізацією ефективних

* **КИРИЛОВ Юрій Євгенович** — д.е.н., професор кафедри публічного управління та адміністрування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», м. Херсон, Україна, kirilov_je@ukr.net

шляхів розвитку в нових геополітичних умовах, коли дедалі відчутнішими стають наслідки впливу глобалізації і розбудови економіки знань та інновацій у світовому вимірі.

Уповільнення економічного зростання, порушення нормального функціонування фінансових і ресурсних ринків, зростаюче безробіття, дестабілізація сектору державних фінансів і накопичення соціальних проблем — усе це свідчить про вичерпаність попередньої моделі соціально-економічного розвитку. Постало питання не просто пошуку окремих рішень чи стимулюючих заходів, спрямованих на локалізацію кризових явищ. Перебіг подій останніх років засвідчив обмеженість і безперспективність такого підходу. На порядку денному пошук і впровадження унікальних, нестереотипних моделей економічного зростання.

При розробці нової моделі конкурентоспроможного розвитку національної економіки важливою є оцінка зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування, оскільки це забезпечує як базу для визначення місії і цілей, так і вибір стратегії поведінки суб'єктів макроекономічних соціально-економічних відносин. За допомогою аналізу внутрішнього середовища виводиться оцінка стратегічного потенціалу в межах поставленої мети: наскільки за кількістю та якістю ресурсів, станом функцій і проектів суб'єктів відповідає цільовим вимогам. Таким чином провадиться аналіз фактичного та нормативного потенціалів, що дозволяє виявити сильні та слабкі сторони. Аналіз зовнішнього середовища спрямовано на те, щоб виявити можливі конкурентні переваги при ефективному розвитку та функціонуванні й можливі загрози із зовні. Зовнішнє середовище має у своїй структурі два рівні: мікро- та макросередовище. Макросередовище являє собою сукупність глобальних факторів зовнішнього середовища, які опосередковано впливають на діяльність, а мікросередовище безпосередньо впливає на прийняття стратегічних рішень. Характеристика груп факторів зовнішнього макросередовища економіки України свідчить про суттєвий вплив ряду макроекономічних факторів, зокрема: політичних, економічних, правових, екологічних, науково-технічних, технологічних і соціально-культурних.

Методологічною основою формування моделі конкурентоспроможного розвитку національної економіки в умовах глобалізації нами визначено концепцію багатофункціональності [1]. Встановлено, що в умовах глобалізації і періодичного виникнення світових фінансових криз зростають можливості нефінансових інструментів залучення іноземних інвестицій, одним із яких є державний брендинг. Просування бренду держави сприяє підви-

щенню конкурентоспроможності національних ідей, товарів, послуг і посиленню її позицій на міжнародній політичній та економічній аренах. Бренд — потужний інструмент захисту фінансових та інших інтересів країн і міст від глобального тиску цивілізації. Він виводить країну на новий економічний рівень, що дуже важливо в умовах кризи, яка охопила світову економіку. Довіра до послуг і товарів, вироблених під брендом, автоматично зростає в кілька разів.

Так наприклад, за географічними, ресурсними, кліматичними показниками Україна потенційно спроможна стати державою з пріоритетним розвитком аграрної сфери та одним з основних постачальників сільськогосподарської продукції на світові ринки. Тенденція до зростання обсягів виробництва в аграрній сфері протриває навіть за екстенсивних методів управління.

Чисельність населення світу постійно зростає, тому глобальний дефіцит продовольства буде відчутнішим. Отже, в цих умовах не виключено, що результатом формування і просування бренду України «Європейська житниця» чи «Годувальниця світу» в довгостроковому плані при відповідному фінансуванні вона зможе перетворитися на провідну європейську аграрно-промислову державу та закріпити у свідомості світової спільноти свій бренд як держави, що постачає найкращі й екологічно чисті сільськогосподарські продукти. Україна може відновити статус «Житниця Європи» та поступово формувати бренд «Годувальниця світу»; спробувати себе в якості туристичного майданчика світу, вкладаючи кошти в розвиток інфраструктури Карпат, розвиваючи зелений туризм; призупинити відтік та активізувати притік «мізків світу» й відповідно стати «країною інновацій». Це розглядається нами як можливі сценарії розвитку подій і напрями позиціонування України в глобалізованому світі.

Глобалізація, євроінтеграція, посилення міжнародної конкуренції внаслідок стрімких темпів науково-технічного прогресу й активізації інноваційних процесів вимагають нових підходів до соціально-економічного розвитку нашої держави загалом та окремих галузей її економіки зокрема. Визначальною умовою зміцнення позицій країни у глобалізованому економічному середовищі є врахування особливостей прояву глобалізаційних процесів у світовому вимірі та на рівні окремих держав. Відповідно під впливом цих процесів зазнає змін структурна побудова економіки з погляду її раціональності за традиційного поділу на сектори та галузі, тобто світ демонструє економічній спільності нове явище — кластерну економіку.

Управління конкурентоспроможним розвитком національної економіки в умовах глобалізації не може базуватися лише на стратегіях підвищення ефективності розподілу та використання ресурсів. Удосконалення організаційних форм господарювання, кластеризацію та холдингізацію за умови їх державного регулювання у напрямі обмежень капіталізації та монополізації й підвищення інноваційності, екологізації, соціологізації запропоновано розглядати як пріоритетний вектор стратегічного управління. Створення кластерів сприятиме конкурентоспроможному розвитку національної економіки, насамперед, шляхом прискорення темпів інноваційного процесу, підвищення конкурентоспроможності виробничих структур та активізації діяльності основних суб'єктів кластера, для яких малі та середні підприємства виробляють продукцію, виконують певні види робіт та надають послуги. Кластерна організація виробництва є високоефективною, оскільки таке об'єднання формує замкнутий технологічний цикл виробництва і реалізації конкурентоспроможної продукції.

Сьогодні ж актуалізуються питання впровадження вже не еволюційних змін, а економічних реформ революційного спрямування, які з різних причин не потрапляли донині в поле зору політиків і науковців. Серед них — концепція безподаткової держави (система 5/10). Це один з небагатьох реальних, а можливо і єдиний спосіб залучити на територію України величезний обсяг коштів, бо сюди стане вигідно їхати жити і працювати.

Економічна реформа і введення системи 5/10 передбачають такі етапи:

1) відміна всієї податкової системи України (скасування ПДВ, акцизів і мит) і введення простої зрозумілої системи: 5 % із продажів, які платять споживачі товарів і послуг, і 10 % соціального податку, які платять одержувачі доходів;

2) вільний обіг валют. Розрахунки в Україні повинні проводитися в будь-якій зручній громадянам валюті без будь-яких обмежень;

3) вільне, тобто без обмежень проходження товарів і вантажів через митницю, повне відкриття економічних кордонів України. Митний контроль здійснюється тільки з метою виявлення зброї та наркотиків.

В основу системи 5/10 покладено принцип економічної свободи, який поширюється на кожного громадянина країни. Йдеться про права і можливості заробляти гроші без відповідних дозволів від державних органів. Низька ділова активність в Україні, бюрократія, корупція є наслідком заплутаної податкової й дозвільної

систем. Тому пропонується скасувати і впровадити просту і зрозумілу систему взаємовідносин з державою.

Можливо система 5/10 і містить елементи економічного романтизму та потребує більш детального опрацювання, але, в той же час, це одна з небагатьох ідей, яка за весь час незалежності України може дійсно опанувати масами й об'єднати суспільство та політиків задля заможного майбутнього нашої держави. Її концепти обов'язково мають бути враховані при формуванні нової моделі розвитку національної економіки в умовах глобалізації.

Література

1. *Кирилов Ю.Є.* Концептуальні засади конкурентоспроможного розвитку аграрного сектору економіки України в умовах глобалізації / Ю.Є. Кирилов. — Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. — 420 с.

УДК 332.1.012.7-045.52

Ольга КРАЙНИК*

РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Анотація. Розглянуто особливості регулювання розвитку регіонів в умовах децентралізації управління економічною та політичною системою країни. Показано переваги та недоліки управління адміністративно-територіальними утвореннями в нових умовах та зміни в їх фінансовому забезпеченні.

В Україні протягом понад двадцяти п'яти років існування незалежної держави формується та вдосконалюється регуляторна політика, яка регламентує відносини суб'єктів та об'єктів управління адміністративно-територіальними утвореннями з метою підвищення ефективності їх функціонування, забезпечення високого рівня та якості життя населення територій. Особливо актуальним є це завдання в умовах децентралізації управління економічними та політичними процесами в країні. Органи державного управління та місцевого самоврядування, встанов-

* **КРАЙНИК Ольга Петрівна** — д.е.н., професор кафедри економічної політики та економіки праці Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України, м.Львів, Україна, okraynyk@gmail.com